

Sira Songpolrojjanakul

Standard Template Library (STL)

Container II

ตัวเก็บเชิงเส้น (Sequence containers)

- `vector` (dynamic array)
- `list` (doubly linked list)
- `forward_list` (singly linked list) [C++11]
- `deque` (2 way queue)
- `array` (static array) [C++11]

ความสำคัญโดยสังเขป

- **vector** สำคัญมาก ใช้เวลาเก็บกราฟ
- **list** ได้ใช้น้อยมาก แต่ก็ต้องรู้
- **forward_list** เป็นลิสต์ทางเดียว แทบไม่เห็นว่ามีใครใช้ ใช้ในกรณีใช้ **list** แล้ว **time out**
- **deque** ระบุว่าใช้กับ **sliding window** แต่ในความจริงใช้ **queue** ก็ทำได้ นั่นคือในทางปฏิบัติแทบไม่เห็นว่ามีใครใช้
- **array** เป็น **static array** ของ **STL** เหมือน **array C** ปกติ ซึ่งใช้อาเรย์ **C** ดีกว่า

- ในที่นี้ จะกล่าวถึงเฉพาะ **vector** และ **list** เฉพาะที่สำคัญเท่านั้น
- ดูข้อมูลของ **container** ตัวอื่น และฟังก์ชันเพิ่มเติมได้ที่

<http://www.cplusplus.com/reference/stl/>

เวกเตอร์ (vector)

- เหมือนอาเรย์ C
- แต่มีความสามารถในการขยายขนาดได้

การประกาศ

- `#include<vector>`
- ประกาศเวกเตอร์ `vector<type>` ชื่อ;
- ฟังก์ชันที่สำคัญพื้นฐาน
- `v.push_back(x)` // ใส่ `x` ต่อด้านหลัง
- `v.pop_back()` // เอาตัวท้ายสุดออก
- `v.clear()` // ลบค่าทุกตัวใน `v` ออก
- `v.size()` // return ขนาดของ `v`
- `v.empty()` // return true ถ้า `v` ว่าง

การใช้งาน

- รับค่าลงอาเรย์
- รับ **N** ตามด้วยจำนวนเต็ม **N** ตัว ($N \leq 100000$)
- ปกติที่ทำ

```
int arr[100005],N;  
scanf("%d",&N);  
for(int i = 0;i<N;i++)  
    scanf("%d",&arr[i]);
```

การใช้งาน

■ ใช้ vector

```
int N,k;
```

```
vector<int> arr;
```

```
scanf ( "%d" , &N ) ;
```

```
for(int i = 0 ; i < N ; i++ )
```

```
{
```

```
    scanf ( "%d" , &k ) ;
```

```
    arr.push_back(k) ;
```

```
}
```


ดีกว่าอย่างไร

- ชั่วดี
- ไม่ต้องระบุจำนวนช่องเอง นั่นคือไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจองอาเรย์ไม่พอ
- ชั่วเสีย
- ช้ากว่า (แต่โดยทั่วไปก็ไม่มากอะไรนัก)

เกิดอะไรขึ้น

```
vector<vector<int>> v;
```

Compile error หรือ รันได้ปกติ

สังเกตที่ >>

ในกรณี C++98 มันจะตีความหมายผิดเป็นเครื่องหมายดำเนินการ ต้อง
พิมพ์เว้นวรรคระหว่าง >> เป็น

```
vector<vector<int> > v;
```

แต่ถ้าใช้ C++11 จะคอมไพล์ได้

ประกาศ **vector** แบบกำหนดจำนวนช่อง

```
vector<int> v(10);
```

มีความหมายเหมือนกับ `int v[10];`

และใช้งานได้เหมือนกันเลย

สังเกตว่า ใช้ `()` ในการระบุจำนวนช่องของ `vector`

หากใช้ `vector<int> v[10];`

จะได้เป็นเวกเตอร์ 2 มิติแทน

ประกาศ **vector** แบบกำหนดจำนวนช่อง

```
vector<int> v(10);
```

หากใช้ `v.push_back(111);`

สิ่งที่เกิดขึ้นคือ `v[10]=111;`

กล่าวคือ มันเอา 111 ไปต่อท้ายจากที่จองจำนวนช่องไว้

หากใช้ `v.size()` จะได้ 11

แก้ขนาด **vector**

```
v.resize(ขนาด);
```

เช่น

```
vector<int> v(5);
```

```
v[0]=7;
```

```
v.resize(10);
```

จะได้ว่า **v** มี 10 ช่อง [0..9] โดยค่าที่ใส่ไปแล้วไม่หายไป (เว้นแต่จะ **resize** ให้เล็กลงส่วนที่ถูกตัดออก จะหายไป)

กำหนดค่าเริ่มต้น

```
vector<int> v(20,1);
```

จะได้ `v[0..19]` ที่ทุกช่องมีค่า 1

```
vector<string> sch(20, "SK");
```

จะได้ `sch[0..19]` ที่ทุกช่องมีค่า "SK"

คัดลอกค่าใน **vector**

กรณีอาร์เรย์ C ต้อง loop assign ค่า

```
int A[127], B[127];  
for(int i=0; i<127; i++)  
    B[i]=A[i];
```

กรณี **vector** สามารถใช้ = ได้เลย

```
vector<int> A, B;
```

```
...
```

```
B=A;
```

หลากหลายวิธีคัดลอกค่าใน **vector**

```
vector<int> v1;  
// ...  
vector<int> v2 = v1;  
vector<int> v3(v1);  
vector<int> v4(v1.begin(), v1.end());  
  
int arr[]={0,1,2,3,4};  
vector<int> vv(&arr[0], &arr[5]);  
vector<int> vv(arr, arr+5);
```


ระบุตำแหน่งใน **vector/array**

บางครั้ง จำเป็นต้องระบุ**ตำแหน่ง**ในอาร์เรย์หรือเวกเตอร์ เพื่อทำอะไรบางอย่าง
อย่างในหน้าที่แล้ว ก็มีวิธีการระบุตำแหน่ง เพื่อทำการบอก
`constructor` ว่า ต้องการคัดลอกค่าจากไหนถึงไหน

ระบุตำแหน่งใน **vector/array**

การระบุตำแหน่งมี 4 แบบ

1. `v.begin()`, `v.end()`

`v.begin()` ชี้ที่ตัวแรกของ `v`

`v.end()` ชี้ถัดจากตำแหน่งสุดท้ายของ `v` ไปหนึ่งตัว

array C ใช้วิธีนี้ไม่ได้

2. `v.begin()`, `v.begin()+1`, ..., `v.begin()+N`

3. `&v[0]`, `&v[1]`, ..., `&v[N]`

4. `v`, `v+1`, ..., `v+N`

ชี้ตัวที่ `0, 1, ..., N`

2 แบบบนใช้กับ `vector` เท่านั้น

ระบุตำแหน่งใน **vector/array**

สังเกตว่า ตอนคัดลอกค่า ตัวท้ายต้องประกาศเกินมา **1** ตัว
เพราะว่า ฟังก์ชันของ **STL** ถ้าระบุเป็นช่วง มันจะทำบนช่วง $[x, y)$
นั่นคือ ตัวที่ **y** ไม่ถูกทำ แต่ตัวที่ **y-1** ถูกทำ

vector 2 มิติ

```
vector< vector<int> > Matrix;
```

จะได้ `Matrix[][]`

สังเกตว่าถ้าต้อง `push_back` จะต้อง `push_back` เป็น `vector` เข้ามา

ดังนั้นกำหนดขนาดเลยดีกว่า เพื่อให้เรียกช่อง `[x][y]` ได้

```
vector< vector<int> > Matrix(N,  
vector<int>(M,-1));
```

ได้เมทริกซ์ขนาด $N \times M$ โดยทุกช่องมีค่าเป็น -1

vector 2 มิติ

```
vector< int > Matrix[N];
```

จะได้ `Matrix[][]`

แต่ไม่สามารถกำหนดค่าเริ่มต้นหรือขนาดเลขได้ แบบหน้าที่แล้ว

```
vector< int > Matrix[N](M, -1);
```

ต้อง loop กำหนดขนาดและค่าเอง

```
for(int i=0; i<N; i++)
```

```
    Matrix[i].assign(M, -1);
```

vector 2 มิติ

ปกติ ถ้าหากต้องการใช้ อาร์เรย์ 2 มิติ แนะนำให้ใช้อาร์เรย์ C ปกติดีกว่า
เนื่องจากสามารถจัดการได้ง่ายกว่ามาก

ยิ่งถ้าใช้เป็น 3 มิติ หรือมากกว่า การประกาศเป็น `vector` ยิ่งลำบาก
สรุปคือ หากต้องการใช้อาร์เรย์หลายมิติ ใช้อาร์เรย์ C ดีกว่า

สรุปเล็กน้อย ก่อนลุยต่อ

`clear()`, `assign()`, `constructor`,
`copy` ล้วนแต่ใช้ $O(N)$

การระบุตำแหน่ง ทั้ง `v[x]`, `&v[x]`, `v.begin()`,
`v.end()` ใช้ $O(1)$

`push_back(x)` และ `pop_back()` ใช้เวลาถัวเฉลี่ย
 $O(1)$

ว่าง่ายๆ `vector` ก็ใช้เวลาไม่ได้ช้ากว่าอาเรย์ C ปกติมากนัก

เขียนฟังก์ชันเอง ส่วนของ **return type**

```
void funt() {...}
```

ฟังก์ชันนี้ไม่ return ค่า

```
int abs(int x) { return x >= 0 ? x : -x; }
```

ฟังก์ชันนี้ return int

แน่นอน ให้ฟังก์ชัน return เป็น vector ก็ได้

```
vector<int> f() { ... return v; }
```


เขียนฟังก์ชันเอง ส่วนของ **argument**

ค่าที่ส่งเข้าฟังก์ชันมีได้ สองแบบ คือ `pass by value` กับ `pass by reference`

สองแบบนี้ต่างกันอย่างไร

Pass by value

คัดลอกค่าจากพารามิเตอร์เข้าฟังก์ชัน

นั่นคือ หากมีการแก้ค่าในฟังก์ชัน

ค่าของตัวแปรเดิมจะไม่มีผลอะไร

ตัวอย่าง

```
void f(int x) { x++; }  
int main()  
{ int s=5; f(s); } //s ใน main ก็ยังเป็น 5
```

Pass by value

ทำแบบนี้ได้ไหม

```
void f(vector<int> x) { ... }
```

คำตอบ

ได้

แต่อย่างที่บอกว่า มันคือการ คัดลอกค่า มาให้กับฟังก์ชันนี้

นั่นคือ จะเสียเวลาเป็น $O(N)$ ในการคัดลอกค่า

ดังนั้น ต้องพิจารณาให้ดีว่าจะทำให้โปรแกรมมีประสิทธิภาพแยจนรับไม่ได้หรือไม่

Pass by reference

บอกให้ตัวแปรชี้ไปที่พารามิเตอร์ที่เรียก
นั่นคือ หากมีการแก้ค่าในฟังก์ชัน
ค่าของตัวแปรเดิมจะเปลี่ยนด้วย
ให้ใส่ & ที่หน้า `argument` ของฟังก์ชัน

Pass by reference

```
void swap(int &x, int &y)
{
    int temp;
    temp = x; /* save the value at address x */
    x = y;    /* put y into x */
    y = temp; /* put x into y */

    return;
}

int main()
{
    ...
    swap(a, b);
    ...
}
```

Pass by reference

หากต้องการส่ง `vector` เข้าฟังก์ชัน โดยวิธีนี้ก็ใช้

```
void funt(vector<int>& v)
```

หากต้องการส่ง `vector` เข้าไปในฟังก์ชัน โดยเพิ่มเงื่อนไขว่า แก้ไขค่าใน `vector` ที่ส่งมานี้ไม่ได้ ให้ระบุ `const` เพิ่ม

```
void funt(const vector<int>& v)
```

Pass array to function

ส่ง อาร์เรย์เข้า ฟังก์ชัน ใช้หัวฟังก์ชันได้ 2 แบบ คือ

```
void funt(int *param)
```

```
void funt(int param[ ])
```

สองแบบนี้ ไม่ได้ระบุขนาดอาร์เรย์ที่ส่งเข้าฟังก์ชัน

```
void funt(int param[10])
```

ระบุขนาด

Sample code

```
double getAverage(int arr[], int size)
{
    int    i, sum = 0;    double avg;

    for (i = 0; i < size; ++i) sum += arr[i];
    avg = double(sum) / size;

    return avg;
}
int main ()
{
    int balance[5] = {1000, 2, 3, 17, 50};
    double avg;

    // pass pointer to the array as an argument.
    avg = getAverage( balance, 5 ) ;

    // output the returned value
    cout << "Average value is: " << avg << endl;

    return 0;
}
```


Remark

ปกติ เวลาเขียนโปรแกรมเชิงแข่งขัน จะไม่นิยม `pass by reference` หรือส่งอาร์เรย์เข้าฟังก์ชัน
นิยมเขียนตัวแปรนั้นหรือ `array` นั้นเป็น `global` ไปเลยมากกว่า

ตัวอย่าง **pair** อีกนิด

```
pair<string, pair<int,int> > P;  
string s = P.first;  
int x = P.second.first;  
int y = P.second.second;
```

ฟังก์ชันอื่นๆ พื้นฐาน

include

```
#include<algorithm>
```

sort(st,ed)

เรียงข้อมูลจากน้อยไปมาก

```
sort(v.begin(), v.end());  
sort(v, v+N); // N=size of array  
sort(&v[0], &v[N]);
```

สิ่งที่ได้

อาร์เรย์/vector v จะเรียงจากน้อยไปมาก

$O(n \log n)$

หวังว่ายังจำได้ว่าสามารถใช้การบอกตำแหน่งได้ 3 แบบ

reverse(st,ed)

กลับอาเรย์

```
reverse(v.begin(), v.end());
```

สิ่งที่ได้ มันจะกลับอาเรย์ให้

เช่น

```
string s="12345";  
reverse(s.begin(), s.end());  
printf("%s", s.c_str()); // 54321
```

$O(n)$

ช่วงคันเวลา -> string

string ในที่นี้เป็น datatype ใน c++ แบบหนึ่ง

string c คือ char[]

string c++ ซ้ำกว่า string c

แต่ถ้าจะใช้ string กับ STL ต้องใช้ string c++

ต่อสตริง ใช้เครื่องหมาย + ได้

เช่น string s1="ab", s2="cd";

s1+=s2; // s1="abcd"

ช่วงคันเวลา -> string

สามารถเอา `string c` มาใส่ได้เลย

```
char str[]="123";
```

```
string s=str;
```

เวลารับเข้า `string c++` ใช้ `%s` ได้

แต่เวลาพิมพ์ ถ้าใช้ `%s` ต้องเพิ่ม `.c_str` ท้ายตัวแปรด้วย จึงจะใช้ได้
แบบตัวอย่างที่เขียนให้ดูในหน้าที่แล้วๆ

ช่วงคันเวลา -> string

เปรียบเทียบ สตริงได้ตรงๆ เลย

```
string s1="abc", s2="aaa";
```

```
X = s1 < s2; // X=false
```

string c++ ก็ยังมีลักษณะเป็น array คือเข้าถึงด้วย
index ได้

```
s1[2]='c';
```

$\min(x,y) / \max(x,y)$

return ค่ามากหรือน้อย ตามชื่อของฟังก์ชัน

```
x=min(1,2); // x=1
```

```
y=max(1,2); // y=2
```

```
z=min(max(2,3),1); // z=1
```

$O(1)$

next_permutation(st,ed)

หา permutation ตัวถัดไป

return true ถ้ามี permutation ตัวถัดไป

return false ถ้าไม่มี permutation ตัวถัดไป
แล้ว

หา permutation ทุกตัว $O(n!)$

หาตัวเดียว $O(n)$

```
// The 3! possible permutations with 3
#inc elements:
#inc
int 1 2 3
    1 3 2
    2 1 3
    2 3 1
    3 1 2
    3 2 1
myi After loop: 1 2 3
,
return 0;
}
```

prev_permutation(st,ed)

หา `permutation` ตัวก่อนหน้า
คล้ายกับ `next_permutation`

```
// next_permutation example
#include <iostream>          // std::cout
#include <algorithm>         // std::next_permutation, std::sort, std::reverse

int main () {
    int myints[] = {1,2,3};

    std::sort (myints,myints+3);
    std::reverse (myints,myints+3);

    std::cout << "The 3! possible permuta
do {
    std::cout << myints[0] << ' ' << my
} while ( std::prev_permutation(myint

    std::cout << "After loop: " << myints
myints[2] << '\n';

    return 0;
}
```

3 2 1

3 1 2

2 3 1

2 1 3

1 3 2

1 2 3

After loop: 3 2 1

lower_bound(st,ed,val)

return ตำแหน่ง (iterator/pointer) ของ

ค่าที่น้อยที่สุดที่มากกว่าหรือเท่ากับตัวที่หา

หากไม่มี return v.end()

Array/vector ที่จะต้องเรียงจากน้อยไปมากแล้ว

$O(\log n)$

upper_bound(st,ed,val)

return ตำแหน่ง (iterator/pointer) ของ
ค่าที่น้อยที่สุดที่มากกว่าตัวที่หา

หากไม่มี return v.end()

Array/vector ที่จะต้องเรียงจากน้อยไปมากแล้ว

$O(\log n)$


```

// lower_bound/upper_bound example
#include <iostream>          // std::cout
#include <algorithm>         // std::lower_bound, std::upper_bound, std::sort
#include <vector>             // std::vector

int main () {
    int myints[] = {10,20,30,30,20,10,10,20};
    std::vector<int> v(myints,myints+8);           // 10 20 30 30 20 10 10 20

    std::sort (v.begin(), v.end());               // 10 10 10 20 20 20 30 30

    std::vector<int>::iterator low,up;
    low=std::lower_bound (v.begin(), v.end(), 20); // ^
    up= std::upper_bound (v.begin(), v.end(), 20); // ^

    std::cout << "lower_bound at position " << (low- v.begin()) << '\n';
    std::cout << "upper_bound at position " << (up - v.begin()) << '\n';

    return 0;
}

```

lower_bound at position 3
upper_bound at position 6

Need to know

```
vector<int>::iterator up;
```

สิ่งนี้เรียก `iterator` เป็นตัวชี้ใน `stl`

จากหน้าทีแล้ว

```
up = upper_bound (v.begin(), v.end(), 20);
```

`up` จะได้ตำแหน่ง `[0x...]`

`up-v.begin()` จะได้ `index` ที่ `up` ชี้ `[6]`

`*up` จะได้ค่าที่ตำแหน่งนั้น `[30]`

Need to know

ใช้ pointer ก็ได้

```
int *up;
```

```
up = upper_bound (&v[0], &v[n], 20);
```

up จะได้ตำแหน่ง [0x . . .]

up-v จะได้ index ที่ up ชี้ [6]

*up จะได้ค่าที่ตำแหน่งนั้น [30]

สังเกตว่า ต่างกันที่การระบุ index ใน v และใช้ pointer
กรณีเราจะหาในอาเรย์

Loop ใน vector

Loop เลขทุกตัวในเลข vector ทำอย่างไร

```
vector<int> v;  
for(int i=0;i<v.size();i++)  
    printf("%d\n",v[i]);
```

Loop ใน vector

ยังมีวิธีรูปแบบอื่น ใช้ iterator

```
vector<int> v;  
vector<int>::iterator it;  
for(it=v.begin(); it!=v.end(); it++)  
    printf( "%d\n", (*it) );
```

Loop ใน vector

พิจารณา

```
vector<pair<int,pair<int,int> > > x;
```

Loop ด้วย `i` ก็ง่าย ๆ

แต่ถ้าจะลูปด้วย `iterator` ก็ต้องประกาศ `iterator` ชนิดเดียวกันกับสิ่งที่จะไปลูป

จะเห็นว่า `loop` ด้วย `i` ดีกว่า

จริงหรือ ?

iterator

คำตอบ

จริง

อย่างไรก็ดี ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงไม่ใช้ `iterator` เลยไม่ได้
อย่างจะใช้ `lower_bound` ก็ต้องใช้ `iterator`

More information

ยังมีฟังก์ชันอื่นๆ ของ `algorithm`

ดูได้ใน

<http://www.cplusplus.com/reference/algorithm/>

แต่ที่ใช้อยู่ๆ ก็มีเท่านี้แหละ

Motivation

ต้องการแทรกข้อมูลลงไปตรงกลางอาร์เรย์ ทำได้ไหม อย่างไร

0 1 2 3 4 5

ต้องการแทรก **x** หลังตำแหน่ง 3 (0 base index)

0 1 2 3 x 4 5

ทำได้ แต่เสียเวลา $O(n)$

ก็คือ ไปที่ตำแหน่ง 3

แล้วก็ขยับตัวหลังตำแหน่งที่ 3 ไปหนึ่งตำแหน่ง

แล้วใส่ **x** ลงไป

0	1	2	3	4	5	-	-	-
0	1	2	3	-	4	5	-	-
0	1	2	3	x	4	5	-	-

ใช้ insert ของ vector ดีไหมนะ

```
v.insert(it, val);
```

ใส่ที่ตำแหน่ง it

```
// inserting into a vector
#include <iostream>
#include <vector>

int main ()
{
    std::vector<int> v;
    std::vector<int>::iterator it;
    for(int i=0;i<6;i++)
        v.push_back(i);

    it=v.begin();
    v.insert(v.begin()+4,9);

    for (it=v.begin(); it<v.end(); it++)
        std::cout << ' ' << *it;
    std::cout << '\n';

    return 0;
}
```

0 1 2 3 9 4 5

ก็ยัง $O(n)$ อยู่ดี

ถ้าอยากให้ `insert` $O(1)$ ต้องใช้ `list`

To be continued...

ตัวอย่างต่อไป

- พบกับภาษาที่ insert/delete ตรงไหนก็ $O(1)$
- Array ที่ index เป็นอะไรก็ได้
 - `mp[2000000000]=1;`
 - `m["suankularb"]="SK";`
- ภาษาที่ข้อมูลไหนเรียงอยู่เสมอ \rightarrow เอาไปทำอะไรนะ

จับเนื้อหา

สวัสดี